

Sektor za upravljanje otpadom i otpadnim vodama
Odeljenje za upravljanje otpadom

STRATEŠKI CILJEVI
ZA UNAPREĐENJE SISTEMA UPRAVLJANJA OTPADOM U RS
U OBLASTI UPRAVLJANJA OTPADOM
&
Planovi & Projekti & Ostvareni rezultati

Radmila Šerović
Načelnik Odeljenja

Borsko jezero, septembar 2018. godine

Strategija upravljanja otpadom

(Sl.glasnik RS, broj 29/2010)

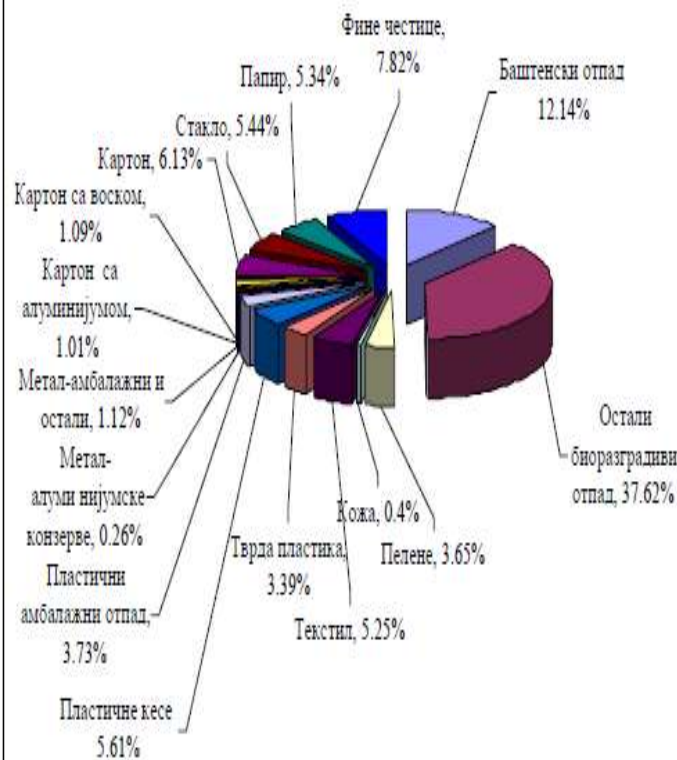
- Strategija upravljanja otpadom za period 2010-2015 isvojena i objavljena u “Sl glasniku RS”, broj 29/2010.
- I Revizija 2014
- II Revizija u toku –SIDA

TWINNG (2017-2019)

- ▶ Nacionalna Strategija upravljanja otpadom
- ▶ Nacionalni Plan upravljanja otpadom
- ▶ Program prevencije stvaranja otpada
- ▶ Analiza ekonomskih i finansijskih efekata

Projektovane količine otpada, izražene u hiljadama tona na godišnjem nivou u Republici Srbiji 2010.-2019.

KOMUNALNI OTPAD -SASTAV

	2010.	2014.	2019.
Komunalni čvrsti otpad	2451	2785	3268
<i>Otpad iz domaćinstva</i>	2084	2367	2778
<i>Komercijalni i otpad iz institucija</i>	367	418	490
Ambalaža	607	693	817
Biorazgradiv komunalni otpad	1538	1747	2049
Opasan komunalni otpad	25	28	33
Građevinski otpad i otpad od rušenja	1000	1300	1700
Opasan industrijski otpad	100	150	200
Otpadno ulje	50	54	59
Otpadne gume	26	30	34
Baterije i akumulatori	27	29	32
Otpad od električne i elektronske opreme	30	35	40
Otpadna vozila	93	106	124
Medicinski otpad	49	52	56
Kanalizacioni mulj	30	160	350
Otpad životinjskog porekla	277	296	321

Strateški ciljevi RS

- Uskladiti nacionalne propise i planove iz oblasti upravljanja otpadom sa zakonodavstvom EU;
- Uspostaviti regione za upravljanje komunalnim otpadom u sredinama gde još nisu uspostavljeni do 2015. godine;
- Uspostaviti sistem za smanjenje odlaganja biorazgradivog otpada na deponije za 25% do 2022. godine, 50% do 2026. godine i za 65% do 2030. godine;
- Uspostaviti sistem za postizanje stope reciklaže komunalnog i njemu sličnog otpada od najmanje 50% do 2030. godine;
- Uspostaviti sistem upravljanja opasnim otpadom;
- Unaprediti sistem upravljanja posebnim tokovima otpada (otpadnim gumama, istrošenim baterijama i akumulatorima, otpadnim uljima, otpadnim vozilima, otpadom od električnih i elektronskih proizvoda) radi dostizanja 4 kg po stanovniku odvojeno sakupljenog otpada od električnih i elektronskih proizvoda iz domaćinstva do kraja 2019. godine i najmanje 45 % baterija i akumulatora do kraja 2016. godine

- Razviti sistem za postizanje stope ponovnog iskorišćenja od najmanje 60% i reciklaže od najmanje 55% ambalažnog otpada do 2025. godine
- Uspostaviti sistem upravljanja medicinskim i farmaceutskim otpadom
- Podsticati korišćenje otpada kao alternativnog goriva u cementarama, železarama i termoelektranama-toplanama, u skladu sa principom hijerarhije otpada;
- Sanirati postojeća smetlišta koja predstavljaju najveći rizik po životnu sredinu i lokacije „crnih tačaka“ od istorijskog zagađenja opasnim otpadom.

Nacionalni ciljevi – ambalažni otpad za 2010-2014.

		Opći ciljevi				
		2010	2011	2012	2013	2014
Повољно искоришћење	[%]	5,0	10,0	16,0	23,0	30,0
Рециклажа	[%]	4,0	8,0	13,0	19,0	25,0
		Специфични циљеви за рециклажу				
		2010	2011	2012	2013	2014
Папир/картон	[%]	0,0	0,0	14,0	23,0	28,0
Пластика	[%]	0,0	0,0	7,5	9,0	10,5
Стакло	[%]	0,0	0,0	7,0	10,0	15,0
Метал	[%]	0,0	0,0	9,5	13,5	18,5
Дрво	[%]	0,0	0,0	2,0	4,5	7,0

Nacionalni ciljevi upravljanja ambalažom i ambalažnim otpadom 2015. – 2019.god.

Nova Uredba o planu smanjenja ambalažnog otpada

		OPŠTI CILJEVI				
		2015	2016	2017	2018	2019
Ponovno iskorišćenje	[%]	38,0	44,0	50,0	55,0	60,0
Reciklaža	[%]	31,0	36,0	42,0	48,0	55,0
		SPECIFIČNI CILJEVI ZA RECIKLAŽU				
		2015	2016	2017	2018	2019
Papir / karton	[%]	38,0	42,0	47,0	53,0	60,0
Plastika	[%]	14,0	17,0	19,0	21,0	22,5
Staklo	[%]	19,0	25,0	31,0	37,0	43,0
Metal	[%]	23,0	29,0	34,0	39,0	44,0
Drvo	[%]	11,0	12,0	13,0	14,0	15,0

PROCENE KAPITALNIH ULAGANJA U DODATNE KAPACITETE ZA RUKOVANJE OTPADOM

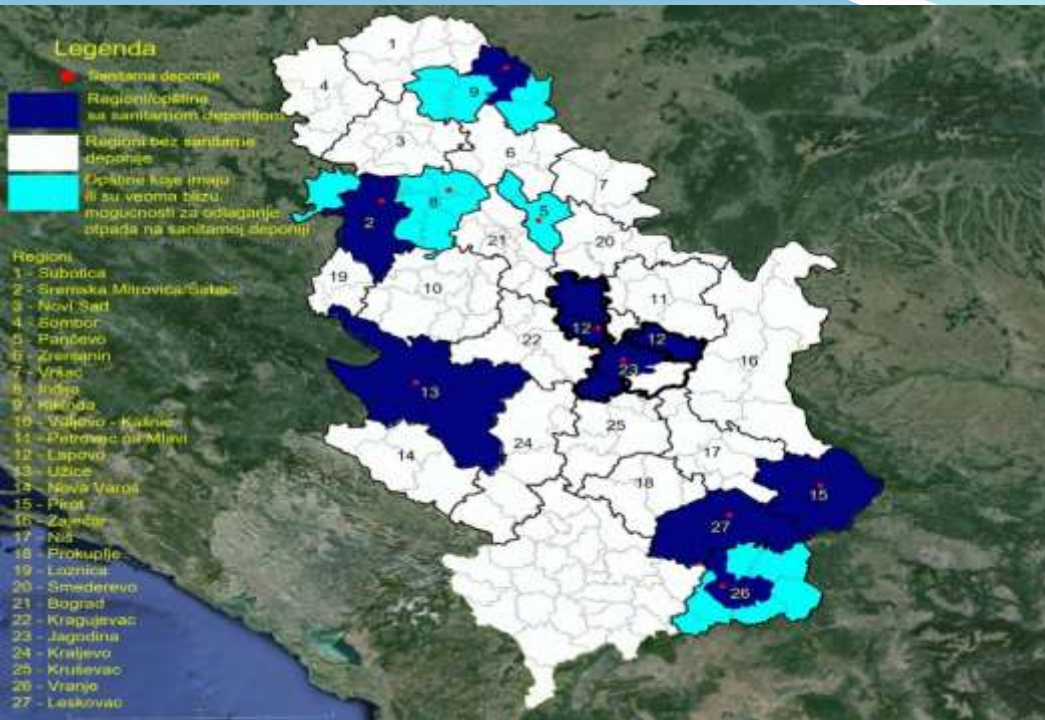
Sumarni pregled ukupnih investicionih troškova za period 2014. - 2019, izraženo u milionima EVRA

Godina	2010. - 2014.	2015. - 2019.	2010. - 2019.
Čvrst komunalni otpad - ukupno investicionih troškova, uključujući:	380	426	806
<i>Proširenje pokrivenosti sakupljanja</i>	43	53	96
<i>Direktiva o deponijama</i>	273	223	496
<i>Direktiva o ambalaži</i>	57	142	199
<i>Direktiva o baterijama</i>	-	-	-
<i>Direktiva o otpadu od električne i elektronske opreme</i>	8	8	15
Građevinski otpad i otpad od rušenja	28	32	59
Opasan industrijski otpad	14	24	38
Medicinski otpad	2	1	3
Direktiva o odlaganju otpadnih ulja	4	-	4
Direktiva o otpadnim vozilima	11	20	30
Polovne gume	5	-	5
Kanalizacioni mulj	-	-	-
Otpad životinjskog porekla	4	8	13
Ukupno investicionih troškova	447	511	958

Sektor UPRAVLJANJA OTPADOM

- 1. Stabilizacija i proširenje deponije Duboko (SIDA+Ministarstvo)
- 2. Uspostavljanje regionalnog sistema za upravljanje otpadom Banjica (izgradnja transfer stanice, hale za separaciju, pristupna saobraćajnice do platoa sa rešavanjem odrona, nabavka vozila i kontejnera)
- 3. Izgradnja transfer stanice u Požegi
- 4. Izrade projektno-tehničke dokumentacije za Projekat izgradnje regionalnog sistema za upravljanje otpadom Novi Sad
- 5. Izrade projektno-tehničke dokumentacije za Projekat izgradnje regionalnog sistema za upravljanje otpadom Kragujevac

Tačke 4 i 5 će se realizovati kroz projekat PEID, a realizacija tački 1,2,3 će zavisiti od odobrenog budžeta

Odlaganje otpada na deponije je jedini način organizovanog postupanja sa otpadom. Trenutno je u Republici Srbiji izgrađeno i u funkciji je **10 regionalnih sanitarnih deponija** (Kikinda, Lapovo, Jagodina, Užice, Pirot, Leskovac, Sremska Mitrovica, Pančevo, Vranje) i **1 sanitarna koja nije regionalnog tipa** (deponije u Gornjem Milanovcu). **4 regionalne deponije su organizovane po modelu javno-privatnog partnerstva** (Kikinda, Lapovo, Jagodina i Leskovac).

Centri za odvojeno sakupljanje otpada postoje u Beogradu, Čačku, Sremskoj Mitrovici i sporadično u drugim opštinama u Srbiji, gde se komunalni otpad sakuplja u posebnim kontejnerima, namenjenim za sakupljanje različitih vrsta otpada (metal, staklo, papir, PET, limenke i dr.). Postrojenje za sekundarnu separaciju reciklabilnog otpada za sada postoji u Novom Sadu, Užicu, Jagodini i Leskovcu.

DEPONIJE

- **Regionalna deponija u S Mitrovici** je izgrađena i puštena u rad. U toku je priprema tenderske dok, za izgradnju linije za separaciju otpada koja će biti finansirana iz MEAP.
- **Deponija u Pančevu** je u funkciji /puštena je u rad
- **Kragujevac, Novi Sad, Zrenjanin, Kalenic** priprema projektno tehnička dokumentacija kako bi se finansirala izgradnja iz EU ili drugih izvor finansiranja

Za postojeću deponiju sanitarnu u **Vranju**, u toku je priprema projektne dokumentacije za izgradnju tela deponije i linije za separaciju otpada koja je neophodna za povećanje kapaciteta deponije i prerastanje u regionalnu.

Regionalni centar Subotica – u izgradnji kompleks deponije, tri transfer stanice sa reciklažnim dvoristem i tri reciklažna dvorista

	Урбана област високе густине – Београд	Региони са највише урбаних насеља која се шире – Нови Сад, Ниш, Крагујевац	Остали региони
Прва фаза - делимична усклађеност	- проширење покривености сакупљањем отпада на 100% становништва; - примарна селекција, одвојено сакупљање рециклабилног отпада – папир, пластика, стакло и метал; - постројење за секундарну сепарација рециклабилног отпада – „чиста“ линија за раздвајање претходно сортираног отпада; - центри за одвојено сакупљање рециклабилног отпада (рециклажна дворишта) (кабасти отпад, отпад од електричних и електронских производа, опасан отпад из домаћинства); - регионална санитарна депонија у складу са стандардима ЕУ; - компостирање одвојено сакупљеног био-отпада (најмање зеленог отпада из паркова и са јавних површина); - затварање постојећих депонија-сметлишта.		
Друга фаза - потпуна усаглашеност	Добијање енергија из отпада: комбиновано – топлотне (даљинско грејање) и електричне	МБТ за добијање горива из отпада за ко-сагоревање у постојећим објектима или одвојено сакупљање биоразградивог отпада за аеробно компостирање, анаеробну дигестију	Веома ограничен опсег технологија које су приступачне и одрживе; фокус треба да буде инфраструктура прве фазе и решења са ниским трошковима као што је кућно компостирање
Трећа фаза – санација и ремедијација старих депонија и сметлишта	Санација и ремедијација старих, затворених депонија и сметлишта у свим регионима према приоритетима на основу процене ризика		

FINANSIJSKI RESURSI RASPOLOŽIVI U SRBIJI ZA ULAGANJE U KAPACITETE ZA UPRAVLJANJE OTPADOM

- **Bespovratna sredstva namenskih fondova za zaštitu životne sredine;**
- **Kreditni namenskih fondova za zaštitu životne sredine;**
- **Budžetska sredstva opština i javnih komunalnih preduzeća (sopstvena sredstva);**
- **Kreditni lokalnih komercijalnih banaka;**
- **Investicije privatnog kapitala u lokalne PPP modele**
- **Privatni kapital**

POTENCIJALNI MEĐUNARODNI IZVORI FINANSIRANJA ZA ULAGANJE U KAPACITETE ZA UPRAVLJANJE OTPADOM

- **Bespovratna sredstva kroz instrument Evropske Unije za pretpristupnu pomoć (IPA);**
- **Bilateralna bespovratna sredstva i dugoročni krediti;**
- **Dugoročni krediti od međunarodnih finansijskih institucija (MFI);**
- **Aranžmani partnerstva javnog i privatnog sektora (PPP);**
- **Kapital privatnih investitora;**
- **Dugoročan kreditni kapital iz komercijalnih finansijskih institucija**

Zakon o upravljanju otpadom **(„Sl. Glasnik RS“, br 36/09, 88/10, 14/16)**

Namensko korišćenje sredstava je za:

- Izgradnju postrojenja za upravljanje otpadom;
- Unapređenje organizacije upravljanja otpadom;
- Upravljanje posebnim vrstama i tokovima otpada;
- Podsticanje skupljanja i separacije - razdvajanja otpada;
- Podsticanje tržišta recikliranih materijala;
- Implementaciju regionalnih planova upravljanja otpadom;
- Razvoj informacionog sistema za upravljanje otpadom;
- Pomoć u razvoju i primeni novih tehnologija za tretman otpada;
- Sanaciju dugogodišnjih zagađenja otpadom;
- Program obrazovanja i jačanja javne svesti o pitanjima zaštite životne sredine i upravljanja otpadom;
- druge troškove, u skladu sa zakonom.

Na osnovu Zakona o upravljanju otpadom („Službeni glasnik RS“, br. 36/09, 88/10, 14/16)

Vlada je donela **Uredbu o proizvodima koji posle upotrebe postaju posebni tokovi otpada, obrascu dnevne evidencije o količini i vrsti proizvedenih i uvezenih proizvoda i godišnjeg izveštaja, načinu i rokovima dostavljanja godišnjeg izveštaja, obveznicima plaćanja naknade, kriterijumima za obračun, visinu i način obračunavanja i plaćanja naknade** („Službeni glasnik RS“, broj 54/2010).

Ovom Uredbom su utvrđeni proizvodi koji posle upotrebe postaju posebni tokovi otpada, za koje se plaća naknada za upravljanje posebnim tokovima otpada, i to:

-gume od motornih vozila (automobila, autobusa, kamiona, motorcikala i dr.), poljoprivrednih i građevinskih mašina, prikolica, vučenih mašina i drugih mašina i uređaja i ostali slični proizvodi;

-proizvodi koji sadrže azbest;

-baterije ili akumulatori;

-sva mineralna i sintetička ulja i maziva koja više nisu pogodna za prvobitnu namenu, a naročito korišćena motorna ulja i ulja za menjače, kao i mineralna ulja za podmazivanje, ulja za turbine, hidraulična ulja i ostala mineralna ili sintetička ulja,

-električni i elektronski proizvodi čiji rad zavisi od električne struje ili elektromagnetnih polja, kao i proizvodi namenjeni za proizvodnju, prenos i merenje struje i elektromagnetnih polja, za korišćenje kod napona koji ne prelazi 1000 V za naizmeničnu struju i 1500 V za jednosmernu struju.

Na osnovu Zakona o Fondu za zaštitu životne sredine („Službeni glasnik RS“, br. 72/09)

Vlada je donela **Uredbu o visini i uslovima za dodelu podsticajnih sredstava** („Službeni glasnik RS“, broj: 88/09, 67/2010).

Ovom uredbom utvrđeni su **visina i uslovi za dodelu podsticajnih sredstava za ponovnu upotrebu i iskorišćenje otpada kao sekundarne sirovine ili za dobijanje energije.**

Ova Uredba je pretrpela izmene i dopune u skladu sa jačanjem kapaciteta reciklažne industrije u Srbiji, a jedan od merljivih rezultata je i **broj izdatih dozvola operaterima** koji su pribavili integralnu dozvolu za upravljanje otpadom od nadležnih organa u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom.

Aktivnosti u sektoru upravljanje otpadom omogućavaju:

- Integralni pristup uređenja problema UO na teritoriji RS,
- Uspostavljanje održivog sistema kojim se obezbeđuje smanjenje zagađenja životne sredine,
- Razvoj reciklažne industrije i investiranje u „zelenu ekonomiju“,
- Zapošljavanje lokalnog stanovništva.

Napomena:

- Usvojeni zakoni i podzakonka akata (uvedene ekološke takse i naknade za reciklažu posebnih tokova otpada),
- Implementacija zakona (dozvole za operatere),
- Formiranje baze podataka o operaterima (proizvođačima i uvoznicima), www.sepa.gov.rs

Usvojena zakonska regulativa

Zakon o upravljanju otpadom (Sl.glasnik RS, broj 36/09, 88/10)

- Kategorije, klasifikacija i ispitivanje otpada-7 propisa
- Upravljanje otpadom -4 propisa
- Dozvola za upravljanje otpadom-3 propisa
- Posebni tokovi otpada-12 propisa
- Kretanje otpada-5 propisa
- Izveštavanje-3 propisa
- Ekonomski instrumenti- 1 propis

Zakon o ambalaži ambalažnom otpadu (Sl.glasnik RS, broj 36/09)

- Uslovi koje ambalaža mora da ispunjava za stavljanje u promet- 3 propisa
- Upravljanje ambalažnim otpadom-4 propisa
- Izveštavanje-2 propisa
- Ekonomski instrumenti – 2 propisa

UKUPNO 46 PROPISA

- **ZAKON O ZAŠTITI ŽIVOTNE SREDINE** („Službeni glasnik RS”, br.135/04, 36/09, 36/09-dr.zakon i 72/09-dr.zakon)-5 propisa
- **Zakon o Fondu za zaštitu životne sredine** („Službeni glasnik RS”, broj 72/09)- 1 propis-**PRESTAO DA VAŽI**

UKUPNO 52 PROPISA

- Na sajtu Agencije za zaštitu životne sredine na raspolaganju su različita: **UPUTSTVA/IZVEŠTAJI/PUBLIKACIJE, REGISTAR IZDATIH DOZVOLA ZA UPRAVLJANJE OTPADOM**

Zakon o izmenama i dopunama Zakona o upravljanju otpadom
(Sl.glasnik RS, broj 14/16), 1.mart 2016. godine

UKUPNO 21 PROPIS

RECIKLAŽA U SRBIJI

NEOPASAN OTPAD:

**OTPADANI PAPIR
OTPADNA PLASTIKA
OTPADNE GUME
OTPADNO STAKLO
METALNI OTPAD
WEEE / KOMPONENTE
OTPADNA VOZILA / KOMPONENTE
OTPADNA JESTIVA ULJA I MASTI**

- **Minimizacija otpada**
- **Ekonomska korist**
- **Očuvanje resursa**
- **Neophodna stimulišuća regulativa**

OPASAN OTPAD

**OTPADNA ULJA
WEEE / KOMPONENTE
OTPADNI AKUMULATORI
METALNI OTPAD / LIVNICE
AMBALAŽA/ TRETMAN-PRANJE/ RECIKLAŽA**

MŽSRPP u saradnji sa PKS

Održani **WORKSHOP-ovi i sastanci** sa članovima RG
za izradu **NACIONALNIH PLANOVA**

1. Upravljanje Otpadnim uljima
2. Upravljanje istrošenim baterijama i akumulatorima
3. Upravljanje otpadom od električnih i elektronskih proizvoda
4. Upravljanje otpadom koji sadrži azbest

MZŽS u saradnji sa MINISTARSTVOM ZDRAVLJA

PROJEKAT

“Tehnička pomoć u upravljanju medicinskim otpadom”

- 1. Radi na izradi Nacionalnog Plana za Upravljanje medicinskim otpadom**
- 2. Izradi Pravilnika o upravljanju medicinskim otpadom*2010**
- 3. Izmeni propisa**
- 4. Uputstvo za upravljanje farmaceutskim otpadom**
- 5. Nacionalni vodič za bezbedno upravljanje MO**

O projektu Ministarstva zdravlja

- **Rezultati :**
- - Naziv: **Tehnička podrška za tretman medicinskog otpada** 08SER01/31/12 završen (Novembar 2013)
- - Projekat “**Sakupljanje, izvoz i konačno zbrinjavanje istorijskog farmaceutskeg otada iz zdravstvenih ustanova u RS**” 08SER01/31/31 je završen, i rezultirao je da oko 300 t bude izvezeno u Beč krajem 2013. Projekat je finansiran od EU.
- - „Podrška MZZS u uspostavljanju održivog sistema upravljanja otpadom u RS“ stalna saradnja sa MZ

Važni projekti

MNPZŽS je realizovalo 3 projekata, fnansirana od Vlade RS u 2015. god. (lokacije na kojima se nalazi istorijski opasan industrijski otpad u preduzećima u restrukturiranju i stečaju):

- 1. "ECO-GAS MGS" Ltd. Location ul. Hajduk Veljko bb Sabac**
- 2. Holding Kompanija " Prva Iskra " Ad Baric, Barička River bb Baric, Belgrade**
- 3. 8 lokacija u preduzećima u restruktuiranju**

***Saradnja Sektora Inspekcije&Sektora PU**

Nastak 2018/JN

MZŽS nastavlja aktivnosti na planiranju i implementaciji dodatna 3 projekata, finansirana iz budžeta za 2018. god. (čišćenje lokacija na kojima je pronađen opasan otpad, po nalogu Tužilaštva):

- 1. Izrada Izveštaja o količinama i vrstama opasnog otpada preduzećima u restrukturiranju, presek stanja 2018.;**
- 2. Izmeštanje opasnog otpada sa lokacije „Magnohrom“ Kraljevo, fabrika vagona;**
- 3. Nastavak izmeštanja opasnog otpada sa ugroženih lokacija/HINS Novi Sad, VISKOZA Loznica i td.**

National Programme part A

- **Twinning Number:** SR 13
IB EN 02
- **Naziv:** Unapredjenje sistema upravljanja opasnim otpadom u RS–IHWMS
- **Sektor:** Zaštita životne sredine
- **Rezultat:** Izrada novih zakonskih akata u RS u oblasti opasnog otpada, usklađivanje sa EU zakonodavstvom i priprema za usvajanje

- Rezultatati:
- Analiza zakonodavstva RS u oblasti posebnih tokova opasnog otpada
- Priprema najmanje 3 podzakonska akta (otpad od građenja i rušenje sa opasnim komponentama, WEEE, otpadne baterije i akumulator) za usvajanje

Važni projekti:

- **GIZ IMPACT – Upravljanje komunalnim otadom i otpadnim vodama(faza I):** 2.4 million EUR, korisnici: **Odabrane opštine** Aleksandrovac, Bela Crkva, Svilajinac, Kursumlija, MZŽS, Uprava za vod, Agencija za zaštitu životne sredine
- **Studije i Planovi za oblast otpada i otpadnih voda za 5 opština, unapređene za** Aleksandrovac, Bela Crkva, Svilajinac, Kursumlija);
- **Informacioni sistem za oblast otpada i otpadnih voda za 5 pilot opština unapređen;**
- Poboljšani institucionni kapaciteti za planiranje i uravljanje kao i podizanje javne svesti za **5 pilot opština.**

Važni projekti:

Exchange 4

Pružanje bespovratne podrške opštinskih projekata usmerenih na tri oblasti sektor životne sredine, lokalnog ekonomskog razvoja i socijalne politike, u skladu sa nacionalnim prioritetima u ovim oblastima.

Prioritet 1 - Životna sredina: Unapređenje upravljanja čvrstim otpad

U okviru projekta (**EISP finansira SIDA**), u cilju pripreme relevantne informacije i okvir za skrining i investicionog planiranja u sektoru otpada

- **EPTISA/Izrada DSIPa/ Specifičnih Planova implementacije posebnih direktiva EU**
- **Okvirna Direktiva o otpadu**
- **Direktiva o deponijama**
- **WEEE Direktiva**
- **BAT&A**
- **Direktiva AAO**

Važni projekti:

- **Izrada nove Nacionalne strategije upravljanja otpadom**, koja predstavlja osnovni dokument za dugoročno definisanje i usmeravanje upravljanja otpadom. Nova Strategija upravljanja otpadom odnosiće se na period od 2019. do 2024. godine.
- **Izrada Nacionalnog plana upravljanja otpadom**, koji predstavlja sastavni deo Strategije upravljanja otpadom. Njegov sadržaj će se razvijati u skladu sa zahtevima iz Zakona o upravljanju otpadom Republike Srbije.
- **Izrada Nacionalnog programa prevencije otpada**, koji će biti izrađen u cilju sprečavanja negativnih uticaja koje privredni razvoj može da izvrši na životnu sredinu.
- **Razvoj seta ekonomskih instrumenata za implementaciju Plana upravljanja čvrstim komunalnim otpadom**. Da bi se unapredila aktuelna situacija u oblasti upravljanja otpadom, postojeći sistem će se reorganizovati i biće uvedeni novi ekonomski instrumenti.

EU Twinnig:

**„Podrška razviju strateškog okvira u oblasti upravljanja otpadom“
2017-2019**

Ministarstvo zaštite životne sredine Republike Srbije,
Evropska unija i partneri,
Agencija za životnu sredinu Austrije (Umweltbundesamt),
Agencija za zaštitu životne sredine Švedske (Naturvårdsverket), i
Ministarstvo za životnu sredinu Litvanije

Član 10. Zakona o pravljanju otpadom

Strategija je osnovni dokument kojim se dugoročno određuje i usmerava upravljanje otpadom na osnovu analize postojećeg stanja i ciljeva upravljanja otpadom, određuju mere za unapređivanje upravljanja otpadom (priprema za ponovnu upotrebu, reciklaža, ponovno iskorišćenje, odlaganje i drugi načini tretmana otpada) na teritoriji Republike Srbije.

- Strategija sadrži naročito:

- 1) analizu i ocenu stanja upravljanja otpadom;
- 2) nacionalne ciljeve upravljanja otpadom;
- 3) Nacionalni plan upravljanja otpadom.

Strategiju donosi Vlada za period od šest godina, a ocenjuje i, po potrebi, revidira jednom u tri godine.

Strategiju priprema ministarstvo nadležno za poslove zaštite životne sredine (u daljem tekstu: ministarstvo) u saradnji sa nadležnim organom autonomne pokrajine.

Strategija se objavljuje u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Izveštaj o sprovođenju Strategije priprema ministarstvo i podnosi Vladi najmanje jednom godišnje.

Član 11. ZUO Nacionalni Plan UO

Nacionalni plan upravljanja otpadom , koji je sastavni deo Strategije, sadrži naročito:

- 1) očekivane vrste, količine i poreklo otpada koji će biti proizveden na teritoriji Republike Srbije, uvezen ili izvezen u drugu državu, uključujući i procenu stvaranja posebnih tokova otpada, a na osnovu količina proizvoda stavljenih na tržište Republike Srbije;
- 2) postojeći sistem sakupljanja otpada i mreža velikih postrojenja za ponovno iskorišćenje i odlaganje otpada, uključujući svako postupanje sa otpadnim uljima, opasnim otpadom i posebnim tokovima otpada;
- 3) procenu potrebe za novim sistemom sakupljanja, zatvaranja postojećih postrojenja za upravljanje otpadom, dodatnom infrastrukturu postrojenja za upravljanje otpadom u skladu sa načelom samodovoljnosti i blizine i, po potrebi, ulaganjima u izgradnju te infrastrukture;
- 4) plan za implementaciju smanjenja količina biorazgradivog otpada, koji se odlaže na deponije, mere za postizanje ciljeva smanjenja odlaganja ove vrste otpada, posebno za reciklažu, kompostiranje, proizvodnju bio gasa ili ponovno iskorišćenje materijala/energije;

Član 11. ZUO Nacionalni Plan UO

- 5) kriterijume za određivanje lokacije i potrebne kapacitete novih postrojenja za ponovno iskorišćenje i/ili odlaganje otpada;
- 6) organizaciju upravljanja otpadom, uključujući podelu odgovornosti između javnog i privatnog sektora u oblasti upravljanja otpadom;
- 7) izvore i visinu finansijskih sredstava za sprovođenje svih mera upravljanja otpadom;
- 8) procenu korisnih efekata i održivosti primene ekonomskih i drugih instrumenata u upravljanju otpadom, uz nesmetano funkcionisanje unutrašnjeg tržišta;
- 9) mere i smernice za sprovođenje Nacionalnog plana;
- 10) način i rokove sprovođenja Nacionalnog plana.

Član 11 ZUO Nacionalni Plan UO

Mere i smernice iz sadrže:

- 1) opšte mere upravljanja otpadom;
- 2) mere upravljanja opasnim otpadom;
- 3) mere upravljanja posebnim tokovima otpada;
- 4) opšte smernice (politike) upravljanja otpadom, planirane tehnologije i metode upravljanja otpadom, uključujući otpad sa specifičnim problemima upravljanja;
- 5) smernice za ponovno iskorišćenje i odlaganje otpada, uzimajući u obzir nacionalne ciljeve za smanjenje ambalažnog otpada i smanjenje otpada čiji se nastanak ne može izbjeći, posebno smanjenje biorazgradivog otpada koji se odlaže na deponije;
- 6) smernice za osiguranje najpovoljnijih tehničkih, proizvodnih i drugih mera za postizanje ciljeva upravljanja otpadom;
- 7) kriterijume tehničke i ekonomske izvodljivosti upravljanja opasnim otpadom;
- 8) finansiranje i mere za uspostavljanje sistema upravljanja otpadom;
- 9) mere za sprovođenje kampanja za jačanje svesti javnosti i pružanje informacija namenjenih široj javnosti ili određenoj grupi zainteresovanih potrošača;
- 10) podatke o deponijama kontaminiranim istorijskim otpadom i mere za njihovu sanaciju;
- 11) druge mere od značaja za upravljanje otpadom.

Član 11a Programi prevencije stvaranja otpada

- Programi prevencije stvaranja otpada donose se radi sprečavanja negativnog uticaja ekonomskog rasta na životnu sredinu stvaranjem otpada (u daljem tekstu: programi prevencije).
- Programima prevencije utvrđuju se ciljevi i mere prevencije stvaranja otpada, kao i procena mera prevencije ili drugih odgovarajućih mera koje mogu imati uticaj na:
 - 1) opšte uslove stvaranja otpada;
 - 2) dizajn, proizvodnju i fazu distribucije proizvoda;
 - 3) potrošnju i fazu upotrebe proizvoda.
- Programe prevencije donosi Vlada za period od šest godina, a ocenjuje i, po potrebi, revidira jednom u tri godine.
- Ministar propisuje listu mera prevencije stvaranja otpada.
- Za mere prevencije usvojene u programima iz stava 1. ovog člana određuju se odgovarajuća posebna kvalitativna i kvantitativna merila za praćenje i procenu napretka u primeni mera, a mogu se odrediti i posebni kvalitativni i kvantitativni ciljevi i indikatori.

СПИСАК ИЗВРШНИХ ПРОПИСА КОЈЕ ТРЕБА ДОНЕТИ НА ОСНОВУ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О УПРАВЉАЊУ ОТПАДОМ

НАЗИВ	ЧЛАН ЗАКОНА
1. Одлука о утврђивању стратегије управљања отпадом	Члан 10 став 3
2 Уредба о критеријумима за класификацију оператера који врше поновну употребу и рециклажу отпада, као и других субјеката управљања отпадом.	Члан 79 став 7
3. Уредба о оснивању, условима, начину функционисања и организовања организованог тржишта отпадом	Члан 10 став 8

СПИСАК ИЗВРШНИХ ПРОПИСА КОЈЕ ТРЕБА ДОНЕТИ НА ОСНОВУ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О УПРАВЉАЊУ ОТПАДОМ

НАЗИВ	ЧЛАН ЗАКОНА
1. Правилник о листи српских стандарда који садрже техничке захтеве за категорије и компоненте отпада	Члан 8.став 6
1. Правилник о критеријумима за одређивање нуспроизвода	Члан 8а став 3
1. Правилник о обрасцу извештаја о нуспроизводима, начину и роковима за његово достављање	Члан 8б став 10
4. Правилник о: 1) техничким захтевима за поједине врсте отпада које, у складу са прописима европске уније, престају да буду отпад (папир, стакло, гума, текстил, агрегат и метал), као и поступак оцењивања усаглашености; 2) техничким захтевима за поједине врсте отпада које нису обухваћене тачком 1) овог става, као и поступак оцењивања усаглашености; 3) другим посебним критеријумима за одређивање престанка статуса отпада.	Члан 8в став 4
5. Правилник о садржини захтева за упис у регистар нуспроизвода и регистар отпада који је престао да буде отпад, садржини и обрасцу потврде о упису у регистар, начин вођења, садржину и образац регистра.	Члан 8г став 3
6. Правилник о листи мера превенције стварања отпада	Члан 11а став 4

СПИСАК ИЗВРШНИХ ПРОПИСА КОЈЕ ТРЕБА ДОНЕТИ НА ОСНОВУ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О УПРАВЉАЊУ ОТПАДОМ

7. Правилник о садржини пројеката санације и рекултивације неуређених депонија	Члан 16 став 9
8. Правилник о врстама отпада које се могу третирати у мобилним постројењима и врсте мобилних постројења за које се издаје дозвола за третман отпада.	Члан 22 став 5
9. Правилник о условима и начину сакупљања, транспорта, третмана, односно складиштења, поновног искоришћења и рециклаже отпада који се користи као секундарна сировина или за добијање енергије.	Члан 38 став 10
10. Правилник о начину вођења и изгледу евиденције депонија и сметлишта на подручју јединице локалне самоуправе, као и начину и роковима за његово достављање.	Члан 43 став 10
11. Правилник о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада	Члан 44 став 13
12. Правилник о обрасцу Документа о кретању опасног отпада, обрасцу претходног обавештења, начину његовог достављања као и упутству за њихово попуњавање	Члан 46 став 9

СПИСАК ИЗВРШНИХ ПРОПИСА КОЈЕ ТРЕБА ДОНЕТИ НА ОСНОВУ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О УПРАВЉАЊУ ОТПАДОМ

13. Правилник о упутству за сакупљање и одлагање уређаја који садрже РСВ мање од 5 dm ³ који су саставни делови других уређаја	Члан 52 став 12 тач.4а)
14. Правилник о садржини плана управљања медицинским отпадом из установа у којима се обавља здравствена заштита људи, начин и поступак управљања медицинским отпадом.	Члан 56 став 16
15. Правилник о начину и поступку управљања фармацеутским отпадом.	Члан 56а став 5
16. Правилник о садржини и изгледу дозволе, врсти и висини финансијске гаранције или другог инструмента за покриће трошкова управљања отпадом.	Члан 64 став 8
17. Правилник о: 1) методологији за прикупљање података о управљању отпадом, обрасцу дневне евиденције, обрасцу, начину и роковима достављања годишњег извештаја; 2) методологији за прикупљање података о саставу и количинама комуналног отпада на територији јединице локалне самоуправе; 3) методологији за прикупљање података о врстама и количинама отпада, укључујући и секундарне сировине, које су стављене у промет. 4) методологији за прикупљање података о неуређеним депонијама на територији јединице локалне самоуправе; 5) методологији за прикупљање података о производима који након употребе постају посебни токови отпада, обрасцу, начину и роковима достављања годишњег извештаја.	Члан 75 став 18
18. Правилник о садржини, начину вођења и изгледу регистра издатих дозвола за управљање отпадом и регистру издатих потврда о изузимању од обавезе прибављања дозволе и регистру посредника у управљању отпадом и трговаца отпадом.	Члан 76 став 8

ТРЕНУТНИ СТАТУС

- **Правилник о обрасцу захтева за издавање дозвола за третман отпада (складиштење, поновно коришћење и одлагање отпада) - објављен у „Службеном гласнику РС”, број 38/18**
- Припремљени су и послати у процедуру добијања мишљења следећи предлози:
 - **Правилника о поступању са уређајима који садрже ПЦБ са упутством за сакупљање и одлагање уређаја који садржи ПЦБ мање од 5 dm³ који су саставни делови других уређаја** – текст је више пута усаглашаван са Агенциом за заштиту животне средине и Републичким секретаријатом за законодавство – коначан текст је послат Републичком секретаријату за законодавство на мишљење
 - **Правилника о управљању медицинским отпадом.** – Правилник је упућен на потпис министру и министру надлежном за послове здравља како би се упутио на објављивање у Службени гласник Републике Србије
 - **Правилника о управљању фармацеутским отпадом** - Правилник је упућен на потпис министру, министру надлежном за послове ветерине и министру надлежном за послове здравља како би се упутио на објављивање у Службени гласник Републике Србије
 - **Правилника о изгледу и садржини дозволе за управљања отпадом** – у Републичком секретаријату за законодавство
- Израђени су и текстови следећих предлога:- и чека се сагласност руководиоца
 - Правилника о врсти мобилних постројења и врстама отпада који се могу третирати у мобилном постројењу -
 - Правилника о критеријумима за одређивање нуспроизвода
 - Правилника о обрасцу извештаја о нуспроизводима, начину и роковима за његово достављање ;
 - Правилника о листи мера превенције стварања отпада;
 - Предлог листе постројења за инсинерацију и ко-инсинерацију чији номинални капацитет не прелази две тоне на сат
- (прве радне верзије следећих аката)
 - Правилника о изменама и допунама Правилника о управљању отпадним уљима
 - Правилника о условима које морају да испуњавају стручне организације за испитивање отпада,
 - Предлог листе српских стандарда који садрже техничке захтеве за категорије и компоненте отпада
 - Измена и допуна Правилника о класификацији, испитивању и категоријама отпада из 2010.

Ново законодавство и управљање отпадом у контексту циркуларне економије

Радмила Шеровић, начелник Одељења за управљање отпадом

Београд. 13.-15.Октобар 2016.

Измене Закона о управљању отпадом - ЕУ контекст

- ❖ Скрининг 2014
- ❖ Рок за пуно усклађивање 2018 – Пост скрининг документ
- ❖ Оквирна директива о отпаду 2008/98/ЕС
- ❖ Директива о одлагању отпада на депоније 1999/31
- ❖ Директива о индустријским емисијама 2010/76 – полавље IV
- ❖ Директива о одлагању РСВ и РСТ 96/59/ЕС

Принцип циркуларне економије

LINEAR ECONOMY

TECHNICAL & BIOLOGICAL MATERIALS MIXED UP

ENERGY FROM FINITE SOURCES

CIRCULAR ECONOMY

BIOLOGICAL MATERIALS

TECHNICAL MATERIALS

ENERGY FROM RENEWABLE SOURCES

Начела управљања отпадом

- Принцип хијерархије управљања отпадом

Мере – подршка принципу ЦЕ

Новине у Закону у управљању отпадом – ка циркуларној економији – нус производ

- **Нус производ** – између материјала и отпада/ процедуре

- **Процедура**

1. општи услови

- део производног процеса
- употреба без даље обраде
- извесна употреба материје/предмета
- дозвољена

2. доказивање усклађености са
техничком спецификацијом

3. регистар

Новине у Закону у управљању отпадом – ка циркуларној економији - крај стауса отпада

Новине у Закону у управљању отпадом – ка циркуларној економији - мере

- Мере у Стратегији управљања отпадом
 - мере за смањење одлагања био отпада
 - мере за подстицање одвојеног сакупљања
- Програми превенције/мере- дизајн, употреба, расклапање

Новине у Закону у управљању отпадом – ка циркуларној економији – посебне мере

- Самосталне мере у закону/обавезе министарства
 - унапређење рециклаже и поновног искоришћења
 - ✓ мере за одвојено сакупљање
 - поновна употреба и припрема за поновну употребу
 - ✓ развој система за репарацију

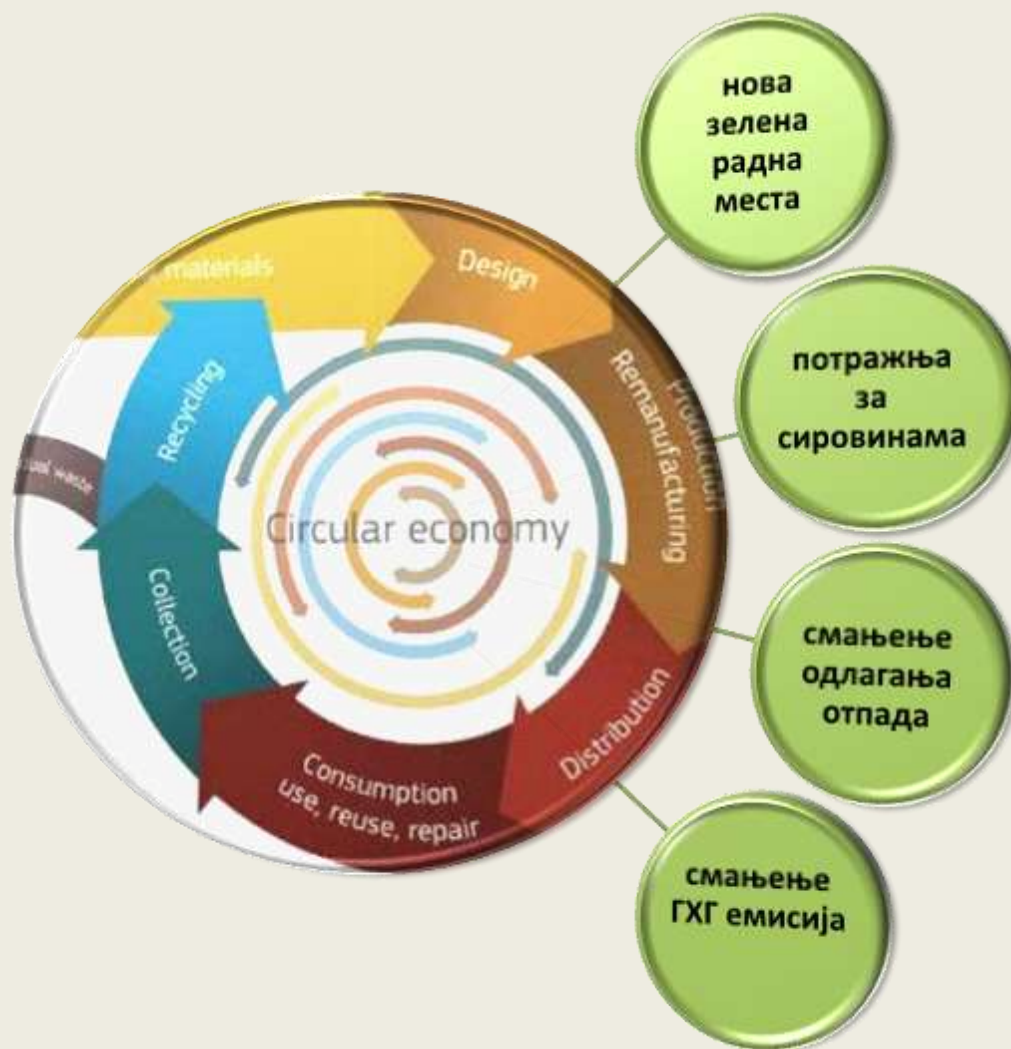
Јединице локалне самоуправе и циркуларна економија

селекција и одвојено сакупљања отпада ради рециклаже - уређење и организација ЦЕ

центри за сакупљање отпада из домаћинства - организација и опремање ЦЕ

регионални центри - споразум једне или више јединица локалне самоуправе о локацији за изградњу и рад постројења - ЦЕ

Циљеви ЦЕ – циљеви закона

Циљеви ЦЕ – циљеви закона

Ministarsvo zaštite životne sredine

Odeljenje za upravljanje otpadom

Radmila Šerović,
načelnik Odeljenja, viši savetnik
Radmila.Serovic@ekologija.gov.rs
radmila.serovic@gmail.com

Kontakt tel:

- 011-31-31-225
- 062-88-66-017

